

ETELÄ-KARJALAN ILMASTONMUUTOS-KYSELYT VUOISINA 2007, 2009 ja 2010

Imatralla ja Lappeenrannassa suoritettiin ilmastonmuutos-kysely kolmannen kerran syksyllä 2010. Kysely kohdistettiin kuntalaisille. Tavoitteena oli selvittää, onko asukkaiden mielipiteissä tapahtunut muutoksia verrattuna aiempiin kyselyihin.

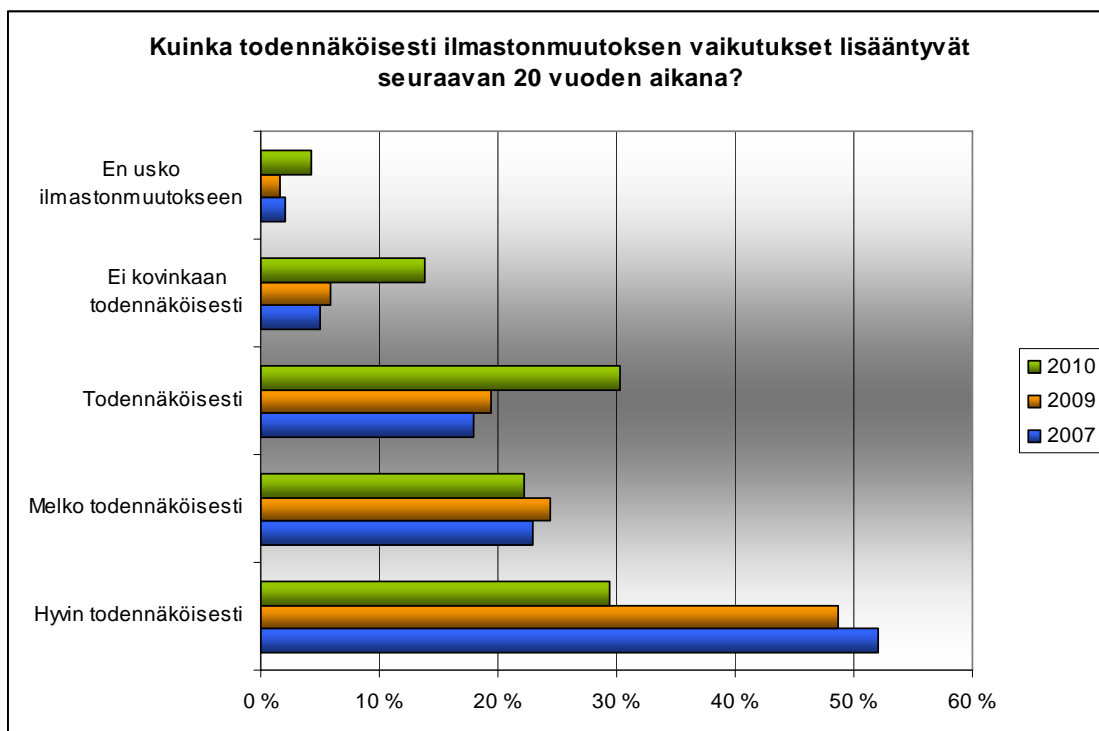
Edellisen kerran ilmastonmuutos-kysely teetettiin keväällä 2009. Kuntalaisten ja poliittisten päättäjien mielipiteitä kyseltiin ensimmäisen kerran keväällä 2007. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää alueen väestön sen hetkistä tietoa ja tiedontarvetta ilmastonmuutoksesta. Lisäksi kyselyllä kartoitettiin asukkaiden kulutustottumuksia sekä mielipiteitä alueen tulevasta kehitystarpeista. Kyselyn tuloksia käytettiin Imatran ja Lappeenrannan ilmasto-ohjelmien laadinnassa keväällä 2009.

Vastaajien tiedot

Kysely lähetettiin 900 kuntalaiselle Imatran ja Lappeenrannan alueella. Vastausprosentti oli 26 %. Edellisillä kerroilla vastausprosentti oli yli 30 prosenttia.

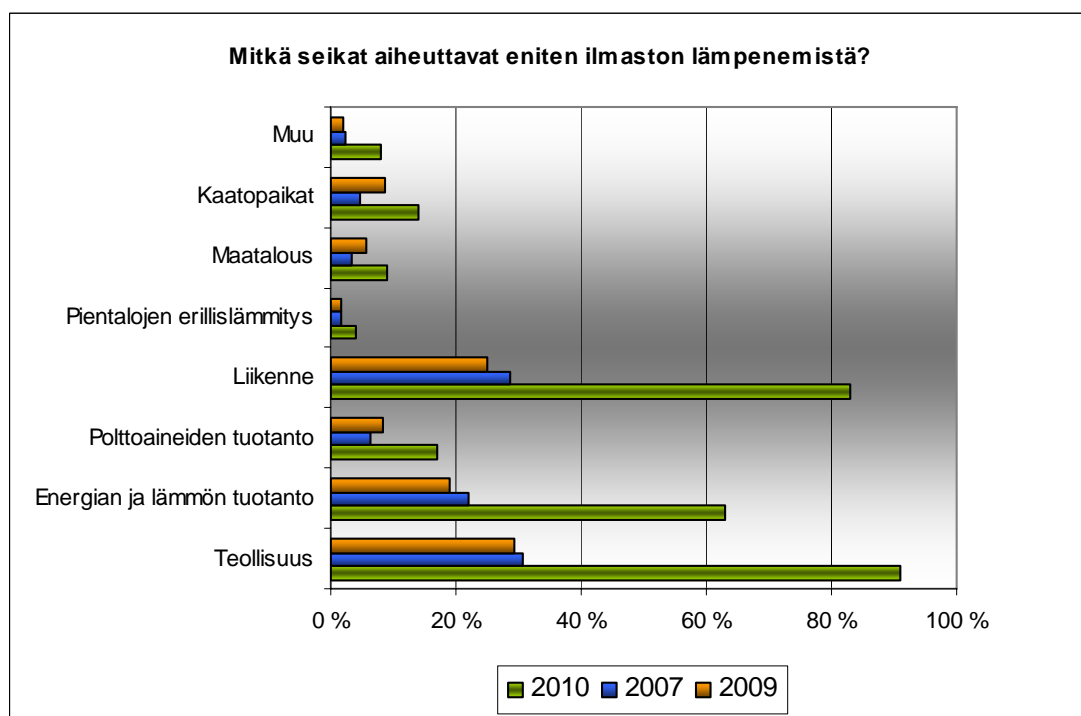
Ilmastoasiat

Vuonna 2010 vastaajista 29 % piti hyvin todennäköisenä ilmastonmuutoksen vaikutuksien lisääntymistä seuraavien 20 vuoden aikana. Vuonna 2009 vastaajista 49 % oli tätä mieltä ja vuonna 2007 vastaajista 52 % piti ilmastonmuutoksen vaikutusten lisääntymistä hyvin todennäköisenä seuraavien 20 vuoden.

Kuva 1. Ilmastonmuutoksen vaikutusten lisääntymisen todennäköisyys.

Ilmaston lämpeneminen aiheutuvat vastaajien mielestä pääasiassa teollisuudesta, liikenteestä sekä energian- ja lämmöntuotannosta. Näin on ollut aiemmilla vastauskerroilla, mutta vuonna 2010 näiden kolmen osuus on korostunut entisestään.

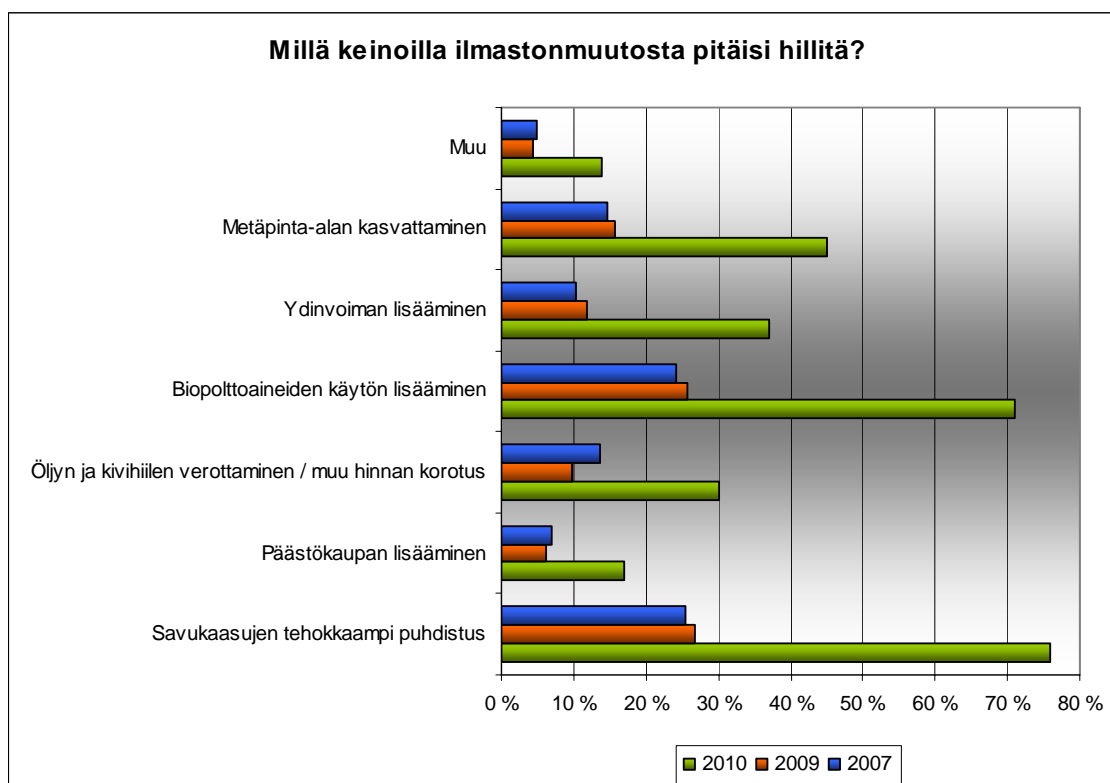

Kuva 2. Ilmastonmuutoksen aiheuttajat

Maailmanlaajuisesti ajateltuna eniten huolta vastaajien keskuudessa aiheuttaa normaalista poikkeavat sääolot, jäätiköiden sulaminen ja maapallon keskilämpötilan nousu myös vuonna 2010. Muita ilmiöitä ei pidetty merkittävinä huolenaiheena.

Paikallisesti ajateltuna vastaajia huoletti vuonna 2010 eniten normaalista poikkeavat sääolot ja talven lyheneminen. Tätä mieltä oltiin myös vuonna 2007, mutta huoli talven lyhenemisestä oli vähentynyt 4,5 prosenttiyksikköä. Kolmantena listalla oli huoli Saimaan pinnannoususta.

Miten parhaiten ilmastonmuutosta voisi hillitä? Vastaajat olivat kaikkina kolmena vastausvuonna samaa mieltä, että: 1. puhdistamalla tehokkaammin savukaasuja, 2. lisäämällä biopolttoaineiden käyttöä ja 3. kasvattamalla metsäpinta-alaa. Moni korosti myös energian säästämisen merkitystä sekä puhaiden energiamuotojen kehittämistä ja käytön lisäämistä.

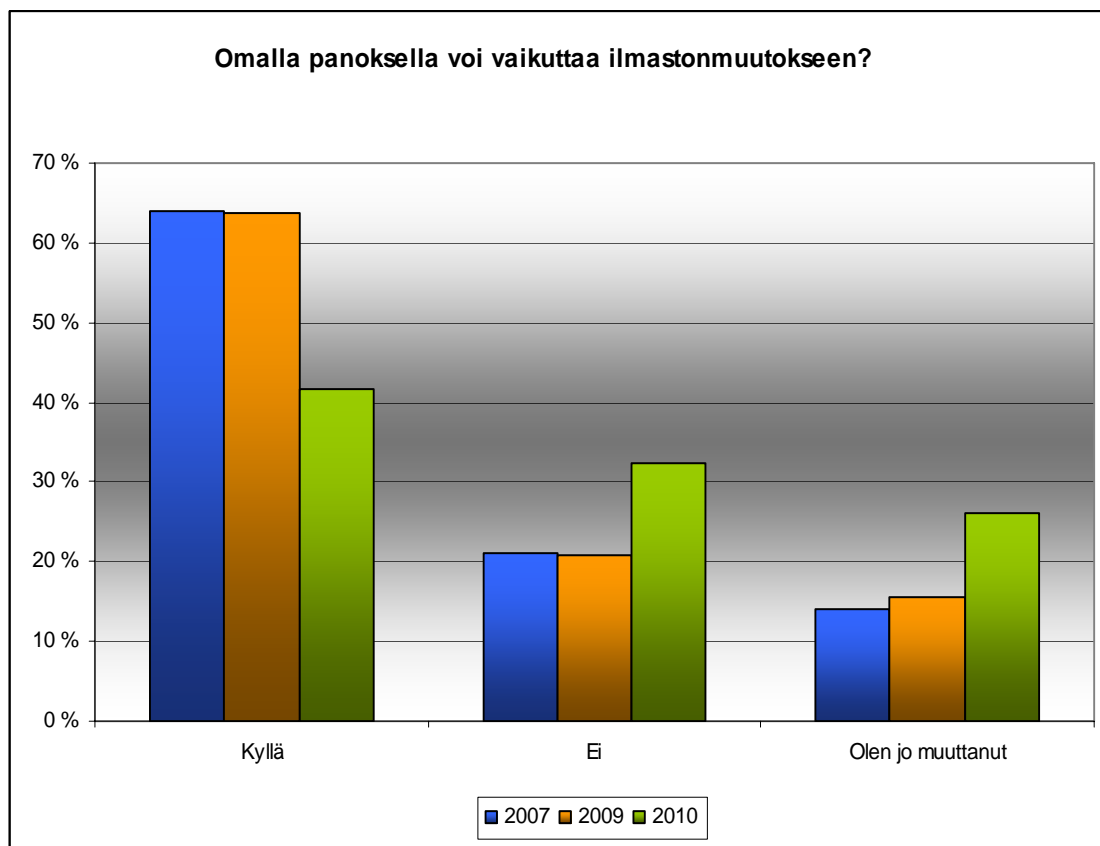

Kuva 3. Keinoja ilmastonmuutoksen hillintään

Kulutus ja ilmasto

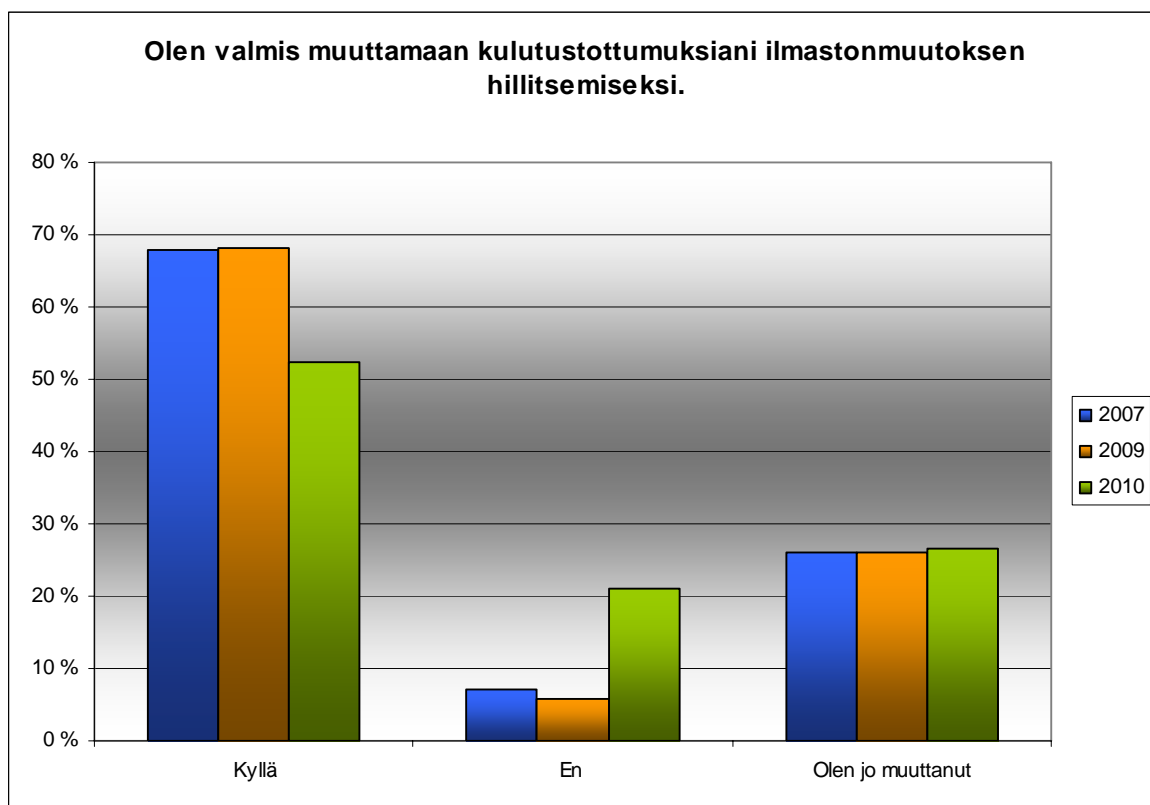
Vastaajista yli 60 %:a oli vuonna 2007 ja 2009 sitä mieltä, että he voivat vaikuttaa omalla panoksellaan ilmastonmuutokseen. Vuonna 2010 hieman yli 40 %:a uskoi voivansa vaikuttaa ilmastonmuutokseen omalla panoksellaan. Ei osaa sanoa -ryhmän osuus vuoteen 2010 oli kasvanut noin 10 prosenttiyksikköä. Noin 30 % vastaajista oli sitä mieltä, että omalla toiminnalla ei ole vaikutusta tai ei voi vaikuttaa ilmastonmuutokseen. Toisaalta saman verran vas-

taajista oli jo muuttanut toimintaansa. Vastajista 25 % oli muuttanut tapojaan ilmastomyönteisimmiksi.

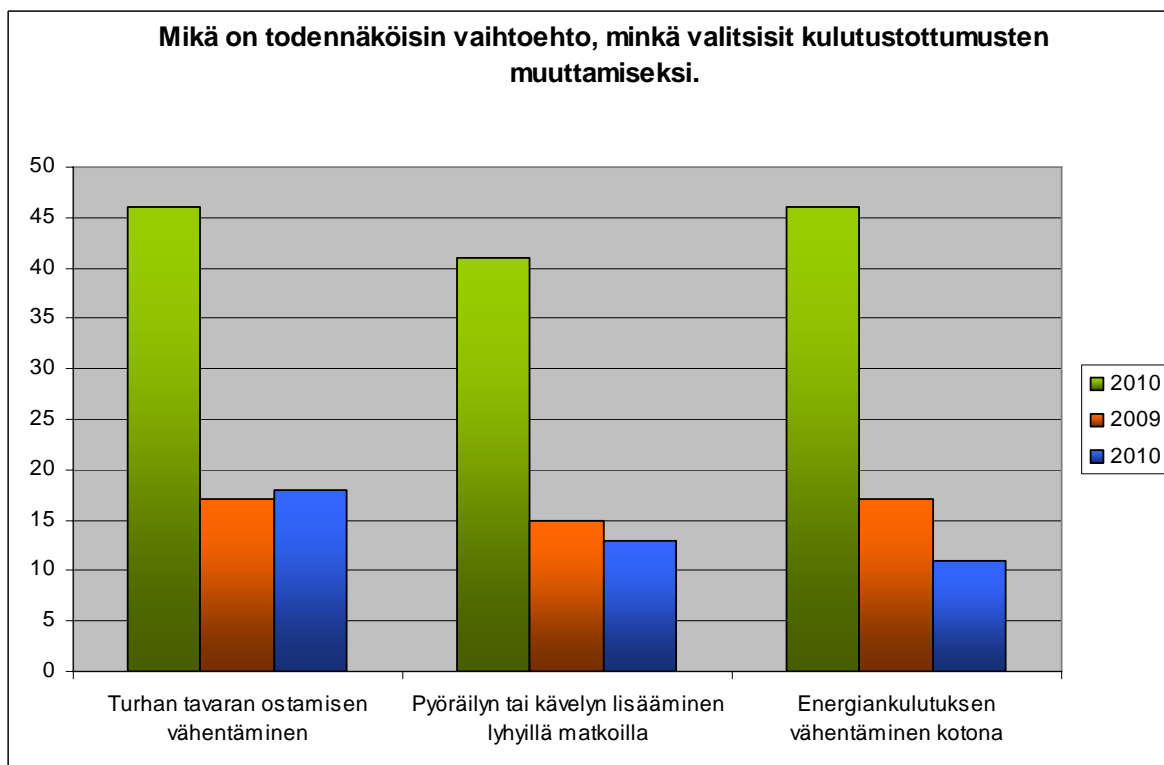

Kuva 4. Omalla panoksella voi vaikuttaa.

Vuonna 2007 vastaajista lähes 95 % oli valmis muuttamaan tai oli jo muuttanut omia kulutustottumuksiaan ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Vuonna 2010 kulutustottumuksia muuttaneiden osuus laski 52 %:n. Niiden osuus, jotka ovat jo muuttaneet kulutustottumuksiaan, pysyi samalla tasolla kuin vuonna 2007. Todennäköisimmin vastaajat olivat valmiita muuttamaan kulutustottumuksiaan vähentämällä turhan tavaran ostamista, pienentämällä energiankulutusta kotona ja kierrättämällä sekä liikkumalla lyhyitä matkoja enemmän pyörällä tai kävellen. Vuonna 2010 lähes puolet vastaajista oli valmis muuttamaan kulutustottumuksiaan edellä mainituilla tavoilla vuonna 2007 ja 2009 vain 10 -15 % vastaajista oli valmis näihin toimenpiteisiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.

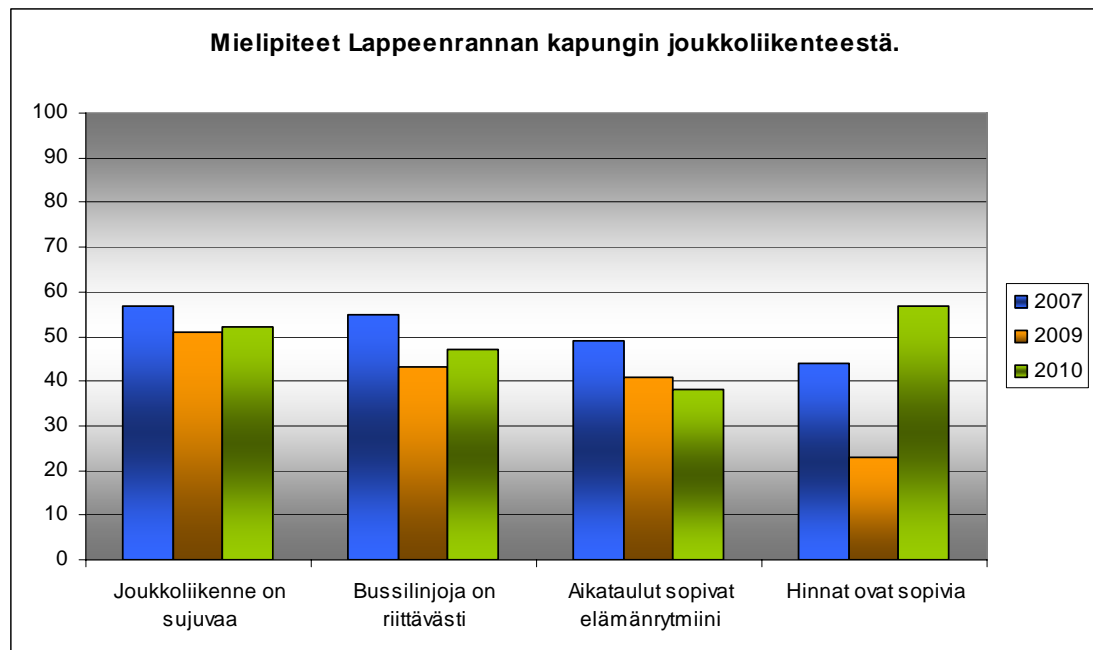

Kuva 5. Kulutustottumuksia voi muuttaa ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.

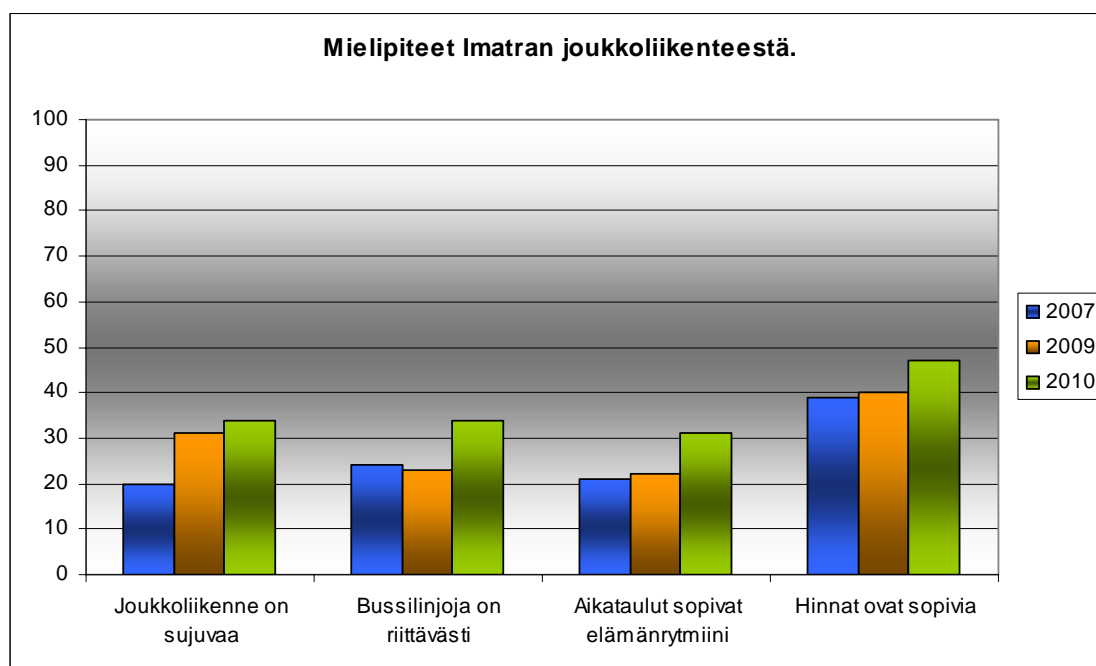

Kuva 6. Vaihtoehtoja omien kulutustottumusten muuttamiseksi

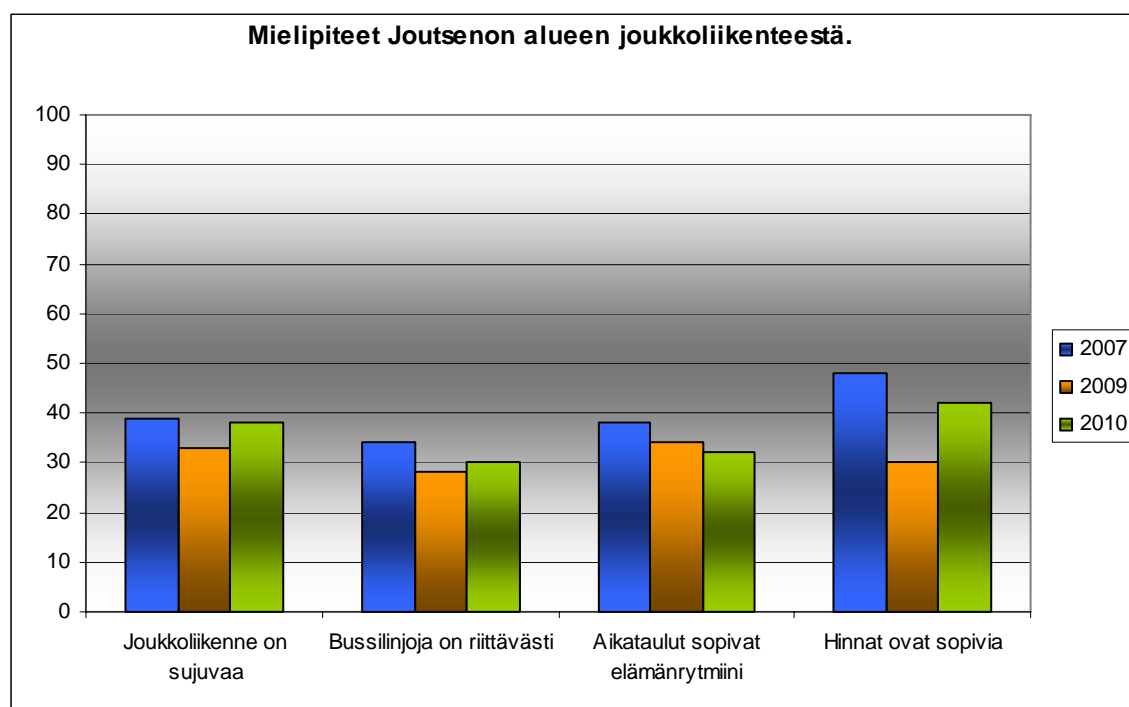
Mielipiteet joukkoliikenteestä vaihtelivat eri kuntien välillä. Kaikkein tyytyväisiä joukkoliikenteeseen oltiin Lappeenrannassa kaikkina kolmena kyselyvuotena. Lappeenrannassa tyytyväisyyden taso on laskenut vuodesta 2007, mutta vuonna 2010 lippujen hintoihin oltiin huomattavasti tyytyväisempiä kuin vuonna 2009. Imatralla tyytyväisyys joukkoliikenteeseen on tasaisesti kohentunut vuodesta 2007. Joutsenon kaupunginosan tyytyväisyys joukkoliikenteeseen on hieman tyytyväisempää kuin Imatralla, mutta tyytymättömämpää kuin Lappeenrannassa. Suuntaus on ollut Joutsenossa hieman parempaan vuoden 2009 jälkeen. Imatralla myös tyytyväisyys joukkoliikenteeseen on parantunut vuodesta 2007 ja 2009.

Kuva 7. Aukkaiden mielipide joukkoliikenteestä Lappeenrannassa 2007, 2009 ja 2010.

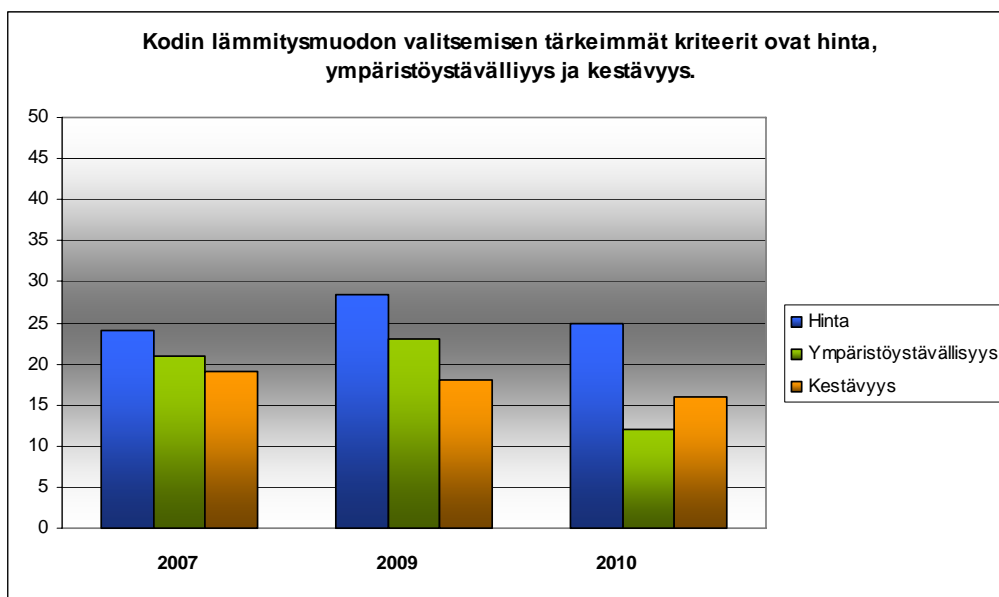
Kuva 8. Asukkaiden mielipide joukkoliikenteestä Imatralla 2007, 2009 ja 2010.

Kuva 9. Asukkaiden mielipiteet Joutsenon kaupunginosassa vuosina 2007, 2009 ja 2010.

Energia ja lämmönkulutus

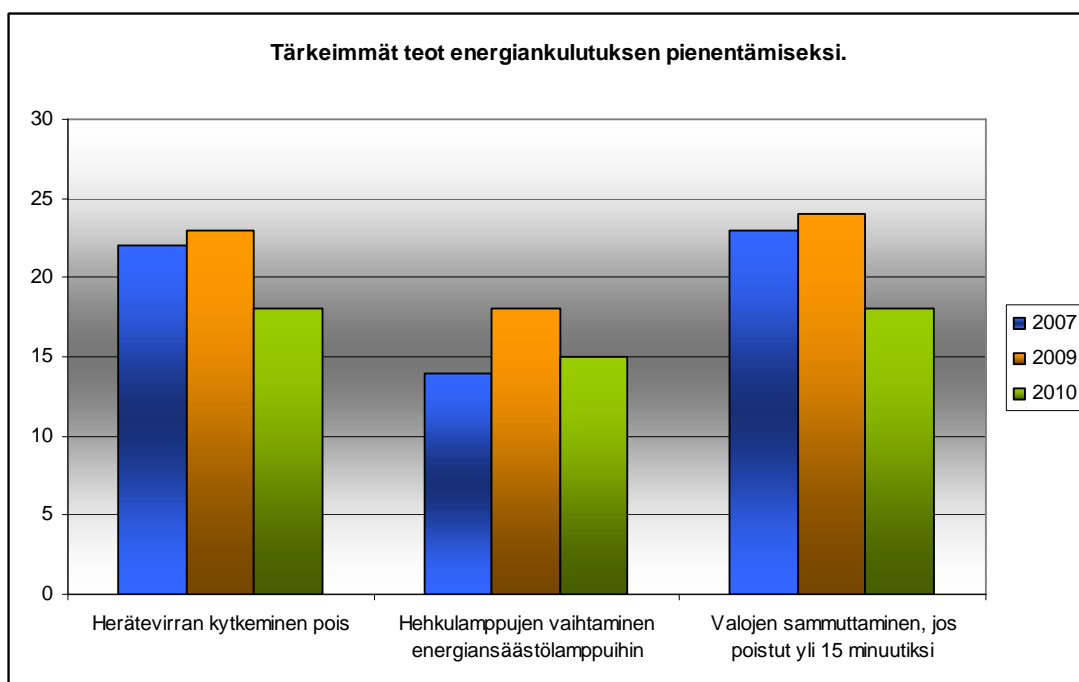
Vastaajien mielestä kolme merkittävintä seikkaa lämmitysmuotoa valittaessa olivat kaikkina kyselyvuosina hinta, kestävyys ja ympäristöystävällisyys. Vastaajista lähes 90 % oli sitä mieltä, että valtion tai kuntien pitäisi tukea pientalojen siirtymistä ympäristöystävällisempään lämmitysmuotoon.

Ku-

Kuva 11. Kodin lämmitysmuodon valinnan tärkeimmät kriteerit.

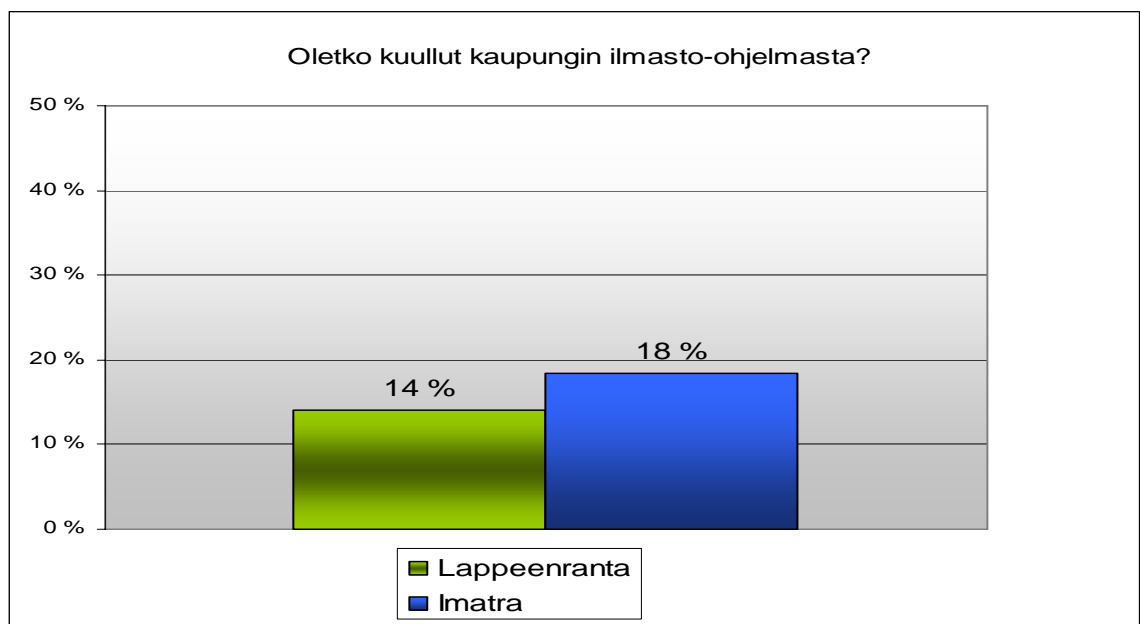
Kysymykseen, oletko aktiivisesti pyrkinyt vähentämään kotitaloutesi energian kulutusta, noin 90 prosenttia vastasi myöntävästi vuonna 2007. Lähes samaan tulokseen päästiin vuonna myös vuonna 2010, jolloin 85 % vastaajista oli ryhtynyt aktiivisiin toimiin. Kolme todennäköisintä tai jo toteutettua energiansäästötoimenpidettä olivat turhien valojen sammuttaminen, kodinelektronikan (heräte)virran kytkeminen pois päältä. Vuonna 2010 tärkeimpinä toimenpiteinä pidettiin turhien valojen sammuttamista sekä herätevirran poiskytkemistä. Kolmanneksi tärkeimmäksi oli noussut hehkulamppujen vaihtaminen energiansäästölamppuihin.

Kuva 10. Vastaajien mielestä vartenotettavia vaihtoehtoja energiansäästötoimista olivat seuraavat vuosina 2007, 2009 ja 2010

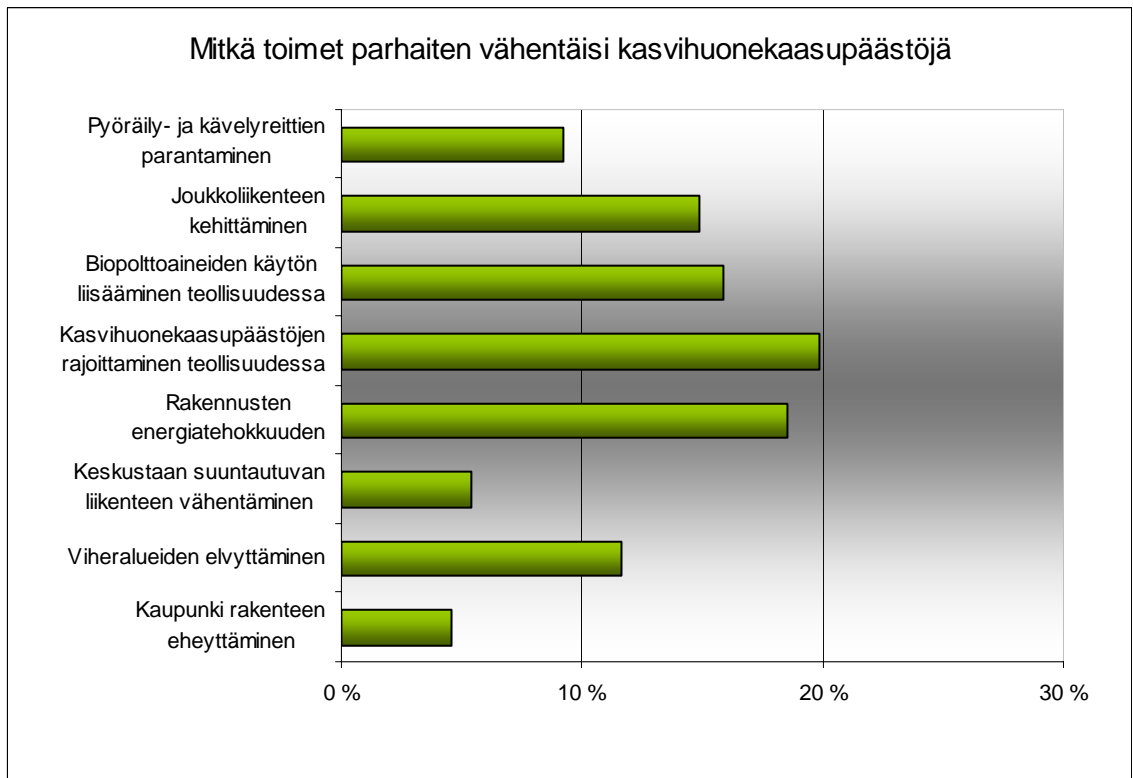
Kaupungin ilmasto-ohjelma

Kaupunkien ilmasto-ohjelmista kyseltiin vain vuoden 2010 kyselyssä. Kaupunkien ilmasto-ohjelmat eivät vielä ole kovinkaan tunnettuja. Imatralla 18 % vastaajista oli kuullut ilmasto-ohjelmasta. Vastaavasti Lappeenrannassa 14 % vastaajista oli kuullut kaupungin ilmasto-ohjelmasta. Ilmasto-ohjelmia pidettiin hyvinä ja riittävinä.

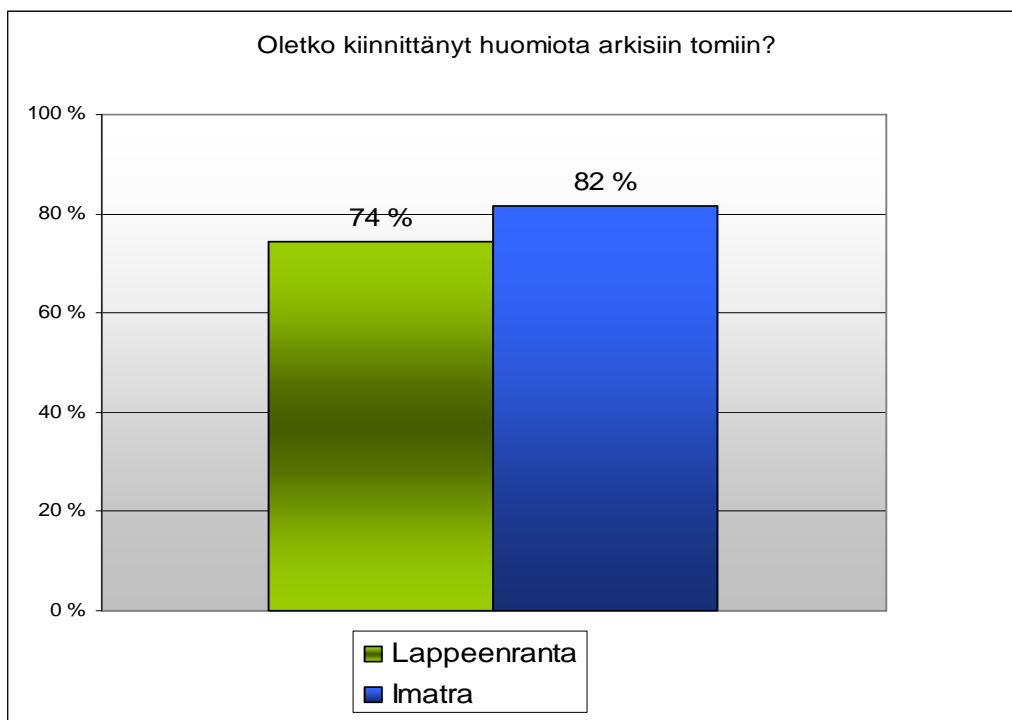
Kuva 11. Ilmasto-ohjelman tunnettavuus kuntalaisten keskuudessa.

Parhaiten kuntalaisten mielestä kasvihuonekaasupäästöjä voidaan vähentää rajoittamalla teollisuuden ja energiantuotannon kasvihuonekaasupäästöjä, parantamalla rakennusten energiatehokkuutta sekä lisäämällä biopolttoaineiden käyttöä energiantuotannossa ja teollisuudessa. Myös joukkoliikennettä tulisi kehittää.

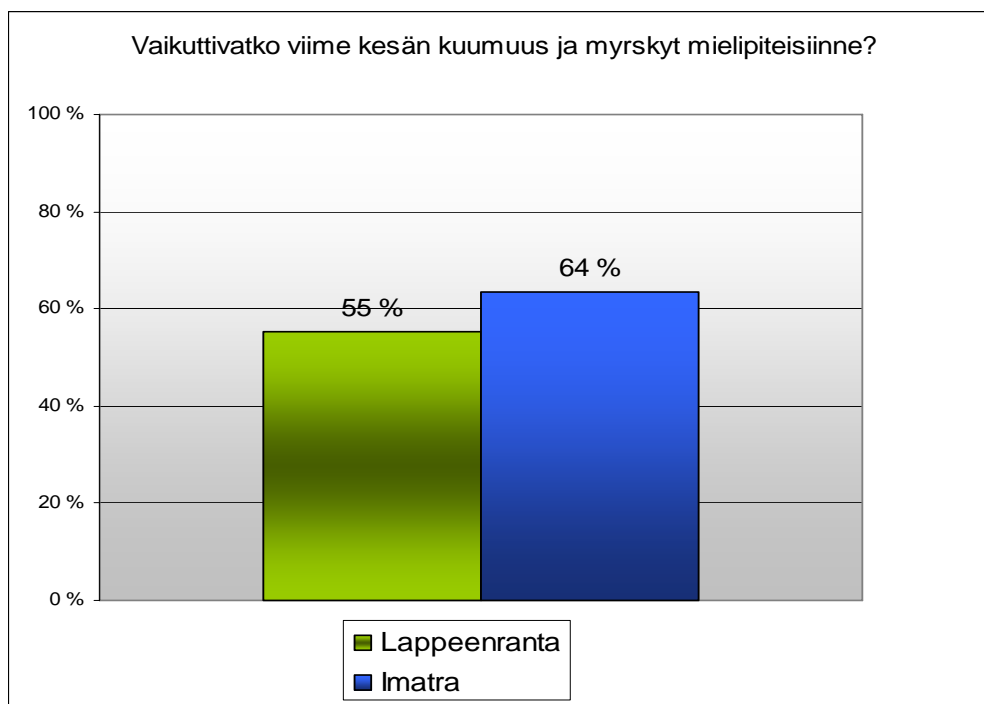

Kuva 12. Kuntalaisten mielestä parhaiten kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään seuraavilla toimenpiteillä.

Vastanneista noin 80 prosenttia on kiinnittänyt omiin arkisiin toimiin huomiota vähentääkseen ilmastonmuutosta. Noin 60 prosentilla vastanneista on vuoden 2010 kesän kuumuus ja myrskyt vaikuttaneet mielipiteisiin ilmastonmuutoksesta.

Kuva 13. Ilmastonmuutos on vaikuttanut kaupunkilaisten arkisiin toimiin.

Kuva 14. Sääilmiöiden vaikuttavat mielipiteisiin ilmastonmuutoksesta.

Yhteenveto

Vuonna 2010 vastaajat olivat edelleenkin tunnistaneeet merkittävimmät kasvi-huonekaasupäästöjen tuottajat. Vastaajien huoli ilmastonmuutoksen tuomista vaikutuksista oli vähentynyt. Vaikusta pidettiin kuitenkin vielä todennäköisenä seuraavien 20 vuoden kuluessa. Vastaajien mielestä omilla valinnoillaan voi

vaikuttaa ilmastonmuutoksen hillintään, ja he olivat myös valmiita tekemään muutoksia omassa toiminnassa ja kulutustottumuksissa. Kuitenkin vuonna 2010 kyselyssä tuli esille, että halukkuus ilmastoystävällisempään toimintaan olin hieman vähentynyt verrattuna vuoteen 2007. Tällä hetkellä ilmastonmuutoksen todennäköisyyteen uskoi harvempi vastaajista.

Sääilmiöillä on ainakin jokin verran vaikutusta ihmisten mielipiteisiin ilmastonmuutoksesta. Sää ja ilmasto ovat kuitenkin eri asia. Sää on paikallinen ilmiö. Ilmasto vaikuttaa globaalisti. Jos meillä on hyvä ja lämmin kesä sekä runsasluminen talvi niin se ei kuitenkaan tarkoita, että ilmastonmuutos olisi peruttu.

Kaupunkien ilmasto-ohjelmia ei juurikaan tunnettu, vaikka Etelä-Saimaassa on ollut juttu ilmasto-ohjelman hyväksymisestä. Kaupunkien ilmasto-ohjelmat ovat saatavilla kaupunkien ja hankkeen internetsivuilla sekä kaupungintaloilta ja pääkirjastoissa ja niitä on jaettu kaikissa yleisötapahtumissa ja koulutustilaisuuksissa.

Lappeenrannassa 28.1.2011

Virpi Valkeapää